

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Sacramentis in genere, ac Sacramentalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

39

CONSTITUTIONVM, ET DECRETORVM

Synodaliū Prouinciæ Mediolanensis

Liber Secundus.

De Sacramentis in genere, ac sacramentalibus.

SVMMARIVM.

- 1 Sacramentis administrandis ratio præscribitur.
- 2 Diœceses implicatæ distinguendæ.
Vt Sacramenta commodè administrari possint populo extramania, existenti, que ratio inetundâ. De Parochijs, &c. num. 34.
- 3 Ad Sacramenta Parochianis administranda, &c. tot Sacerdotes, Rectoribus adiungantur, quot satis esse possint. *Ibidem 33.*
- 4 Incommodum Parochis in administratione Sacramentorum, & populo in illorum susceptione, ob parochiarum confuisionem, vt tollendum. *Ibidem 26.*
- 5 In Sacramentorum administratione, nihil exigendum.
- 6 Ritus ex more Romanæ Ecclesiæ adhibendi.
- 7 Inferiores Ecclesiæ Cathedralis ritus sequantur.
- 8 Quo Rituali in Prouincia Mediolanensi utendum.
- 9 Sacramenta administrantes, superpellicem, ac Stolam adhibeant.
- 10 Eorum vis ab Episcopo, & parocho explicanda.
- 11 Idem ab Episcopo præstandum, cum consecratur Ecclesia, vel altare, campanæ benedicuntur, velanturq; Moniales, &c.
- 12 Populus à parocho admonendus ad frequentandam confessionem, & communionem, & quibus diebus. *De sancta Eucharist. in Eccles. administ. 29 31.*
- 13 Parochi, egrotos inuisant, & de Sacramen. extreme vnction. numero 10. & 24.
- 14 Ad aliam Ecclesiam transeuntes, successori libros baptizatorum, confirmatorum, matrimonioque iunctorum, tradant.
- 15 Sacramenta suscipientes, compadresque arma deponant: exteriorique habitu reuerentiam demonstrant.
- 16 Fons baptismalis in Ecclesiis solum parochialibus, & quibus alijs sit, eiusque clauem quis teneat. 15.

- 16 *Vnaqueque parochia vascula duo sacrorum oleorum Chrysmatis, & Cathecumenorum, extremæque unctionis habeat. 17.*
- 18 *Vbi parochi plures, totidem etiam vasa infirmorum adsint.*
- 19 *Vasculorum, ad sacra olea Chrysmatis & Cathec. in parochiali Ecclesia retinenda, cum cotyla, ac sacculo, forma. Vbi retinenda. 20. Et de Baptisterio, num. 3.*
- 21 *Vasculi olei extremæ unctionis forma. Vbi asseruandum. 22.*
- 23 *Vasculorum vsui Plebanæ Ecclesiæ forma.*
- 24 *Oleis nouis acceptis, vetera comburenda.*
- 25 *Oleo deficiente, quid agendum. Quantumque superaddendum. 26. Claues armarij, in quo asseruantur, apud quem retinendæ, supra numero 15.*
- 27 *Oleorum sacrorum in Cathedrali Ecclesia distributor, librum habeat, in quem referat, quibus illud tradiderit.*
- 28 *Plebani, Præpositique notent, quibus etiam parochialibus, & ipsi distribuere.*
- 29 *Olea sacra deferenda ab existentibus in sacris.*
- 30 *Sacrum Chrysmatis oleum accipiendum ante Pascha. Eiusque consecrationi qui intersint. Ibidem.*
- 31 *Regulares ab Ecclesia Cathedrali sacra olea sumant.*
- 32 *Puerpera post partum domo exeuntes ad Ecclesiam accedant.*
- 33 *Si infirma accedere non possint, parochus illarum domum ingrediatur ad preces super eis fundendas. Quibus panis benedictus sub hostiæ forma non præbendus. Ibidem.*
- 34 *Infantem infra annum mulier in lecto sine præscripta cautione tenens, excommunicatur: quæque illi penitentia imponenda.*
- 35 *Dispensant Episcopi, dispensandique facultatem eo in genere Vicarijs foraneis delegare possunt.*
- 36 *Qui alij in eandem excommunicationis pœnam incidant ob causam prædictam.*
- 37 *Parochi monitio, ne infantes in lecto teneantur.*
- 38 *Singulis diebus Dominicis, Sacerdos ante Missam, aquam benedicat.*
- 39 *Aqua benedicta per domos à quo aspergenda.*
- 40 *Agni benedicti, minio, auro, &c. non inficiendi, neque uendendi. inficientium pœna.*
- 41 *Iidem decenti loculo recondendi, colloq; appensi, ut gestandi.*
- 42 *Nihil profani ornatus habeant.*
- 43 *A fabris thecis non includendi, sed à clerico in sacris constituto. Ac nè minima quidem particula, quò pluris opus vendatur.*
- 44 *Annulo non gestandi. Illos gestantes nihil turpe agant.*
- 45 *In agrum non projiciendi, arborique suspendendi.*

- 46 Eorum suffumigatio in agris adhibenda ad depellendas tempestates.
 Candela & in Ecclesia benedicta, singula singulis pluribus distri-
- 47 Palmę aut & buta, manibus gestanda in processionibus.
 Oliuę
- 48 Quibus etiam absentibus tradi liceat.
- 49 Earum candelarum vsus, benedictionisque ritus mysteriorum primus.
- 50 Parochus & Concionator & has ex illarum benedictione utilitates exponant.
- 51 Ut scilicet valeant ad sanitatem animę & corporis.
- 52 Ad demonem depellendum.
- 53 Ad corda fidelium sancti Spiritus splendore illustranda, charitatisq;
 ignem in animis accendendum. 61.
- 54 Benedictionis Cinerum vsus antiquissimus.
- 55 Salutare ex eorum benedictione utilitates ab Episcopo, parcho,
 Concionatore, Quinquagesimę Dominicę docendę, & quę.
- 56 Parochus ipso die Cinerum populum moneat, qualiter ad illos susci-
 piendos accedat. 61.
- 57 Illius ministerium in cathedrali, propriaque parochiali agendum.
- 58 Benedictionis Palmarum institutum sacris mysterijs plenum, a paro-
 cho & concionatore explican. & quando. 60.
- 59 Illius fructus & utilitates.
- 60 Quo ordine candela, cineres, & palmę capiendę.
- 61 Benedictionis adium vsus, restituendus: ritualis forma seruata. 67.
- 62 Atque hac ratione Conciliari decreto prescripta.
- 63 Parochi in ea officium, & partes. 68. 71.
- 64 Quę edes minimę benedicendę.
- 65 Benedictio noctu non peragenda.
- 66 Qui adsint.
- 70 Benedictionis causa nihil accipiendum.
- 71 Patrisfamilias edium benedicendarum, preparatio, & officium.
- 73 Benedictio mensę a maiori ordine initiato faciendã.
- 74 Vestes in diuinis officijs non adhibendę, antequam sint bene-
 dictę.
- 75 Ea: indumentaque, & vasa quis benedicere possit.
- 76 Libri sacri ecclesiasticę ne ad vilem, & sordidum vsum non ad-
 hibendi.
- 77 Tabernaculum omne benedicendum, antequam Eucharistię Sacra-
 mentum in eo recondatur.
 Tabernaculi clauis a quo custodienda, supra num. 15.

Primū, de ijs, quę ad Sacrament. admin. generatim p- tin.

Se s. 24 ca. 7. de Refor.

Can. institu- tio, de cōic. dist. 2. dist. 100. c. cō tra morem.

Dist. 12. c. de ijs, de conse. dist. 3. c. nosse in fi.

4. quę ad sa- crament. & c.

5. quę ad sa- cramentalia, & c.

VO maior, & uberior est Sacramentorum fru- ctus, quā ut eius uis. explicari facile possit, eo diligentius, & intima animi pietate, & externo cultu ac ueneratione tractanda, ac percipienda sunt: Quod officium ut omni studio, & opera nostra adiuuemus, præter ea, quæ ad salutatem hanc rationem contulit sacra Tridentina Sy-

nodus, quę & Episcopi, & parochi inuiolatę seruare debebunt, nonnulla etiam ad tollenda incommoda, & abusus, quos in prouincia nostra hominum, uel culpa, uel negligentia in Sacramentorū administrationem intulerat, statuenda duximus.

2 Primum autem magnoperę hortamur Episcopos, quorum dice- ceses inter se implicatę, & confusę sunt, ut communi uoluntate, atque sententia rationem inire studeant, quę explicari, & commodius distin- gui possint; adhibita etiam, si opuserit, prudentia, ac diligentia uici- nioris Episcopi, ut amicę sublati impedimentis, negotium de cōmuni eorum sententia Sedis Apostolicę auctoritate, conficiatur.

3 Cū Sacramenta Ecclesię non solum sine simonię labe, uerū etiam sine auaritię suspicione præbenda sint, caueant omnes, ne in eo- rum administratione quidquam exigant, aut etiam uerbis, uel signis, directę, uel indirectę petant. Qui secus fecerit eum, & pœnis, iure com- muni statutis, & alijs arbitrio Episcopi plecti uolumus.

4 Studeant Episcopi, ut in Ecclesia sua cathedrali in Sacramentorū administratione, in Exorcismis fontium, & sponzorū benedictio- nibus, ritus, & cęcermonię ex more Sanctę Romanę Ecclesię ad- hibeantur.

5 Omnes uerō inferiorum Ecclesiarum, quęcumque illę sint, Recto- res, in his omnibus ab obseruatione Cathedralis Ecclesię nulla ex parte discedant.

Parochi singuli, quatuor ad summum mensum spatio, librum Ri- tualem, sacramentalem uel habeant, qui ab Episcopo probatus, in Eccle- sia Cathedrali adhibetur: ut ne, quod Prouinciali Concilio primo cau- tum est, nulla ex parte inferiores Ecclesię à Cathedrali ea in re discor- dent: Rituales autem libri, qui ab eo Cathedrali dissimiles, ac diuersi euunt, statim Episcopi cura amoucantur.

6 Illud in cęteris parochialis curę officijs, maximę à parochis requi- ritur, ut sanctissima Sacramenta, quę diuinę gratię instrumenta, ad sanctificandas animas à Christo Domino instituta sunt, non solum pu- rē, sanctę, religiosęq; ipsi tractent; uerum etiam ritus, ac cęcermonias teneāt, atque adhibeant, quę in illis administrandis sanctę Ecclesię in- stituto, atque usu comprobatę sunt. Et quoniam liber Ritualis Sacra- mentorum,

mentorū, qui una, & eadem certissima ceremoniarum regula constet, quique omni ex parte absolutus sit, ad sanctam illam administrationem, in provincia nostra nullus ferè extat; nos præterea iubemus, librum eo de genere Reuerendissimi Dominici Bolani Episcopi Brixiae iussu iam pridem confectum, à iurisperitis, quos delegerimus, primo recognitum, & necessarijs alijs partibus auctum, ab omnibus, ac singulis Sacerdotibus provinciae nostrae, qui Ritu Romano Sacramenta ministrant, huius decreti provincialis auctoritate, cum primum nostra cura typis in lucem prolatus erit, ad usum recipi, atque adeo introduci, ut in Sacramentorum administratione ceremonijs, & ritibus, eo libro præscriptis, utantur, neque ullis præterea alijs. Id uerò tamdiu, quò ad Ritualis liber Romanus emittetur.

7 Sacerdotes in Sacramentorum administratione semper superpellicem, & stolam adhibeant.

8 Episcopi in administrandis Sacramentis, illorū uim, & usum, pro eorū, qui sumplerint, & adfuerint, intelligentia, diligenter explicabunt.

Idem quoque facient parochi, ea ratione, ac sententia, quæ in Catechismo Romæ edendo auctoritate sanctissimi D. N. præscribetur. Interim uerò aliquo Catholici Scriptoris Catechismo ab Episcopo deligendo utantur.

9 Quò magis fideles ad rerum diuinarum cultum excitentur, Episcopus, non in Sacramentorum solum administratione; uerum etiā, cum consecrationis, quæ cuiquam Ecclesiae, altaris adhibetur, vel benedicendæ campanæ, vel uelendæ Monialis, vel alterius cuiusuis rei consecrandæ munus in conspectu populi aggreditur, illius mysterij, quod tractat uim, & rationem piè explicet.

10 Parochi crebris cohortationibus, in id maximè incūbant, ut populus sibi commissus, ad confessionem, & cōtionem frequenter, præcipuè aut in Natiuitatis Domini, & Pentecostes, ac alijs solennitatibus accedat.

11 Aegrotos uerò, etiam non uocati, inuisant, ut ad Sacramentorum susceptionem inducant, & eorum animabus, quacumque ratione possunt, sollicitè consulant.

12 Si parochi ad aliam ecclesiam transferint, antequam à priore migrerent, successoribus liberos tradant, in quibus eorum, qui baptizati, confirmati, matrimonio iuncti fuerint, nomina describi, infra iubemus. Qui secus fecerit, grauissimè ab Ordinario puniatur.

13 Moneat sepe parochus, hocq; tum maximè cum Sacramenta ministrat, ut fideles, quibus ea ministrantur, & qui Compares ad Sacramenta, Baptismum, & Confirmationem adhibentur, entem, pugionem, & eiusmodi deponant: memores se in oī spiritu humilitatis, sanctæq; pietatis studio adesse oportere sacris illis mysterijs. *Vide tit. seq. num. 15.*

Vt

Primū de iis, quæ ad sacramen. administrat. &c.

Conc. Tridē. sess. 24. ca. 7. de refor.

2. tit. 1. dec. 7.

Primū, ibid.

Primū, ut sup.

3. quæ ad sacramentalia, &c.

7. quæ ad sacramentalia, &c.

3. vt supra.

4. quæ ad sacramentalia, &c.

4. ibidem.

Instr. fab. libro 2.
De vasis sacrorum oleorum in Parochia. eccl.

Vt sanctissimis Sacramentis debitus religionis cultus, etiam externus ab ijs tribuatur, qui ea suscipiunt, ne Episcopus, parochusve patitur, quemquam ad illa suscipienda accedere, nisi exteriori quoque habitu, vestiumque modestia debitam illis venerationem, ac reuerentiam præ se ferat.

14. Fons baptismalis, ne vsquam in alijs Ecclesijs, quam in parochialibus sit, vel Episcopi concessu in illis locis, vbi propterea quod parochialis Ecclesia longius distat, idem populi commodo magis consulendum esse censuerit.

15. Et tabernaculi, vbi sacratissimum corpus Domini asseruatur, & armarij item, vbi sacra olea, statis vasculis inclusa, custodiuntur, & fontis præterea baptismalis, clauis Rector Ecclesiæ, animarumve curator, diligenter, cauteque; apud se custodiat: ac ne clerico quidem ministro illas vilo modo committat. Nec verò prohibetur, quo minus easdem muneris alicuius præstandi causa aliquando Sacerdoti committat, quem in officij parochialis cura coadiutorem habet.

16. 17. Vnaqueque parochia vascula duo sacrorum oleorum, 'Chrismatis, & Cathecumenorum, vascula item duo extremæ vnctionis habeat: quæ confecta, & ornata sint ad formam in libro instructionum præscriptam. Idque vt die sacro Cœnæ Domini, illa vacua, diligenter ante absterfa, ac benè parata, nec verò ampullæ, aut alia eiusmodi, ad olea sacra recens consecrata, ferenda adhibeantur, aliaque rursus retineantur ad asseruandum quod reliquum est sacrum oleum vetus, quod vsui esse possit, si in sua parochiali cura opus esset, dum illa recentia, apportantur.

18. Vbi verò plures parochi, animarumve curatores, aut alij sunt, qui parochialis curæ portionem, vel officium habent, totidem vasa olei sacri infirmorum sint.

19. Vascula parochialis Ecclesiæ, ad vsum sacra olea seruandi, vbi præiopia ex argento fieri non possunt, è stanno puro, eoque nobiliori fient: non perpolita, mundaque omnino sint.

Tria autem parentur, forma rotunda, atque eiusmodi, quæ inter se nulla planè dissimilitudine sint: atque sic quidem aptè coagmentata, coniunctaue, vt trianguli figuram exhibeant.

Iis omnibus vasculis simul contegendis operculum vnum solidum adhibeatur, ita confectum, vt & paululum vasculorum contegendo vndique capiat, & cum illa operiuntur, hoc non disiungatur, sed in vna parte fixum hæreat, totumque vasculorum opus operiatur.

Id operculum, etsi totum solidum vnumque est, triplici tamen circulo distinctum, triplicique concauitate ab interiori parte constans, rursus ab exteriori paululum eminens, quæ concauitas vsui sit ad reponendum bombicem,

cem,

em, quo sacrum oleum opertum est, cum illud postea ad ministerium adhibetur, & intrinsecus, & extrinsecus, in unoquoque circulo litteras aperte expressas habeat: quibus uniuscuiusque sacri olei uasculum distincte interoscatur.

In imo uasculo sacrum oleum Chrysmatis asseruetur.

In altero oleum Cathecumenorum.

Operculum uasculi sacri Chrysmatis insculpitur his litteris, CHR.

Alterum, quo uasculum olei Cathecumenorum, insculpitur CATH.

Intertio uase alterum uasculum, quod minusculum sit ex argento, aut stanno, aut è salice, inferatur operculo contextum.

In hoc ipso uasculo, sal asseruetur, ut, cum sal renouari opus est, hoc exiguum uasculum inde tuto, depromatur, ac periculum euitetur sacri olei effundendi, aut permiscendi.

Cotyla præterea, quam scatulam dicunt, è nuce, aliaque materia solida opere tornatili cum operculo fiat, totumque corio contegatur, cuius operculum corio item intectum, ornatu aliquo impresso, atque inaurato decoretur.

Tum scatula, & operculum à parte interiori aliquo ornamento serico albo uestiatur.

Quæ ita confecta sit, ut paulò depressior sit, quàm uasculi altitudo, quòd facilius aperiantur, neque necesse sit inde depromi.

Sacculus è serico confectus sit albo colore: si quando usu uenerit, in locis montuosis, facultate ab Episcopo data, baptismum ministrari in alia ecclesia, quàm in parochiali, quæ remotior sit.

20 Sancti item Chrysmatis, & sacri Cathecumenorum olei uascula, ne alibi, sed in Ecclesia religiosè asseruentur in ciborio aliove eiusdè Ecclesiæ certo constituto loco, quem Episcopus comprobant.

21 Uasculum sacri olei extreme unctionis ex argento, aut stanno pretiosiori sit, idque à reliquis sacrorum oleorum uasculis separatum.

Cui operculum in medio paulisper concauum affixum ita sit, ut cum uasculum aperietur, non disungatur. Eius inscriptio hæc sit. EXT. VNCT.

Ad hoc uasculum asseruandum scatula item, ut supra, adhibeatur.

Sacculus item sericus, coloris uiolacei, cuius forma sit eadem, quæ sacculo præscripto uasis Chrysmatis, & sacri olei, Cathecumenorum constituta est.

Fundum habeat, forma non quadrata, sed rotunda, instar paruulæ rosæ, eboridulas item sic oblongas, ut paroco, animarum uè curari usui esse possint ad uasculum collo appendendum.

22 Sacrum præterea oleum infirmorum in Ecclesia itidem custoditur uase, ab aliorum sacrorum oleorum uasculis distincto, nisi quibus parochis Episcopus propter eorum domicilij à parochiali Ecclesia distan-

3. quæ ad sacramentalia, &c.

Instr. fab. li. 2. De uasculis extreme vnct.

3. quæ ad sacramentalia pert. &c.

distantiam, illud domi tunc aliquando solum afferuari concesserunt, cum in parochiæ finibus grauius ægrotantes habent, quibus usu uenire potest, ut quam celerrimè succurrendum sit illius Sacramenti administratione.

4. quæ pertinet ad ext. vnct. Quibus parochis Concilio Prouinciali tertio permittitur, domi aliquando habere sanctum oleum infirmorum, ij fenestellam in ipsa domo loco decenti, ac tuto construant, panno serico circumuestiant, ualuis, & clauē claudant, ut, & in honore, & rectè custodiatur.

Inft. fab. li. 2. de uasculis sacror. oleorū in Pleb. Eccl. 23 *Vascula sacrorum oleorum vsui Plebana Ecclesiæ grandia sint, pro Ecclesiarum, quibus distribuenda sunt, numero.*

Quæ uascula argentea sint, aut saltem è stanno pretiosiori, litteris, ut infra, inter se distincta: quibus singula sacra olea interuoscantur.

Instar phialæ sint, operculoque duplici integantur, uno, quod in os uasis inferatur, altero, quo uasis collum extrinsecus tegatur: quod utrumque in gyrum obliquè torqueatur, ut ijs ita firmiter operitis, oleum sacrum effundi nequeat.

Capsulam habeat, quæ seruandis, portandisque sacrorum oleorum uasculis vsui sit, cum ad ea ab Ecclesia Cathedrali accipienda, stato Pasche tempore mittetur.

Ea capsula è ligno sit, in tresque partes distincta, ut in singulis partibus unumquodque sacri olei uasculum cum bombacio aptè collocetur.

Corio decenti, undique pro integumento muniatur, ornatuque serico rubro intrinsecus circumuestiatur.

Operculum habeat eiusmodi, quod extrinsecus planum non sit, sed forma paulò eminentiori.

Clauē, & sera ita claudatur, ut cum ad accipienda sacra olea portatum, aperta tradita, possit à Cathedralis Ecclesiæ ministro, postquam is olea tradiderit, claudere digito paululum, à superiori eius parte presso: nec aperiri subinde alia clauē queat, quàm illa ipsa, quæ apud prepositum asseruatur.

4. quæ ad sacramentalia, &c. 24 Parochus, ubi primum olea sacra noua acceperit, vetera statim comburat in lampade, quæ ante sanctissimum Sacramentum collucet, bombice in sacrario planè exusto. Vascula autem ubi anno proximo afferuata sunt, diligenter, politeque, absterfa, accuratè in Sacristia conferuet, ut anno sequenti vsui sint, quibus afferantur itidem olea sacra.

Ibidem. 25. 26 Sacro oleo deficiente, si tempus non patitur, ut id aliundè haberi possit, illa ratio ineatur, Canone præscripta, ut cum oleo consecrato, misceatur non consecratum: id uerò non consecratum, guttatim ita infundatur, ut semper, quod infunditur, minus sit oleo consecrato, quod vel exiguum in uale reliquum est.

2. tit. 1. dec. 9. 27 Cui in Ecclesia Cathedrali id muneris datum est, ut oleum, aut Chryisma

Chryisma sacrum Plebanis, aliisque distribuatur, in librum, eo nomine confectum, illarum Ecclesiarum nomina referat, quibus dederit.

28 Pari ratione Prepositi, Plebanive libro notent eas Ecclesias parochiales, quibus singulis annis sacra olea distribuereint.

29 Ij verò omnes ne illa alijs deferenda dent, nisi ijs, qui sacris ordinibus initiati sunt.

30 Ad sacri Chrysmatis oleum accipiendum, quotannis ante Pasca mittantur, qui accipiant, ut ueteri Canone decretum est.

Cum oleum Chrysmatis consecratur, omninò intersint, & qui dignitates, seu personatus obtinent, & Canonici, ac reliqui Cathedralis Ecclesie clerici: & quos ex alijs ecclesijs suae Ciuitatis, & diocesis Episcopus uocandos censuerit.

31 Monachi, Regularesve cuiusuis ordinis, etiam exempti, non aliunde, sed ab Ecclesia Cathedrali intra cuius diocesis fines habitant, olea sacra sumant. Si secus fecerint, arbitrio Episcopi, in cuius diocesi manent, puniantur.

32 Moneant parochi puerperas, ut cum primùm post partum domo exierint, mox ad Ecclesiam, Deo acturae gratias, accedant, ubi benedictionem à parocho suscipiant.

33 Ad preces, quae supra puerperam funduntur, cum post prolem emissam, illa actura gratias, ad Ecclesiam se confert, parochus puerperae domum ne ingrediatur, etiam si mulier ob aduersam ualeudinem Ecclesiam adire nequeat.

Fœminis praeterea, post puerperium ad Ecclesiam uenientibus, panis benedictus, sub holtiae forma ne praebatur.

34 Grate, atque inane facinus est, infantes per imprudentiam suffocari, qui eos, ne annum quidem natos, in cubili, nulla cautione collocant. Qui quoniam neque alia ratione, neque rei grauitate, qua Deus in primis offenditur, nec uerò immanitate nefaria in officio contineri haecenus potuerunt, nos tale facinus pœnis coerceri censuimus. Itaque quaecumque mulier, infantem, anno aetatis non expleto, secum in lecto iacentem, non ea cautione tenuerit, quam ab Episcopo praescriptam, parochus unusquisque ei sigillatim demonstrauit, excommunicationis pœnam ipso facto subeat: cuius uinculo irretita, non abtoluatur, nisi graui, atque insigni imposta pœnitentia, quae ceteris exemplo sit.

35 Grauiissimo suffocationis infantium, qui nondum aetatis suae annũ expleuerunt periculo, ut occurreretur, pœna excommunicationis, quam mulier in eo genere delinquens, ipso facto subiret, in Concilio Provinciali Quarto sancitæ. Verum, cum aliquando causæ, & difficultates incidant, ob quas non omninò praestari potest, quod salutariter cautũ est;

3. quæ ad sacramentalia, &c.

1. quæ pert. ad baptis. adminit.

6. de sacramentalibus.

1. quæ pert. ad bapt. adm.

3. quæ ad sacramentalia pert. &c.

Ibidem.

4. quæ pert. ad Sacram. bapt.

6. de Baptis.

est; ideo hoc Prouinciali Decreto eam cautionem adhibere nobis visum est, vt pro conscientia sine religione, Episcopus in grauioribus casibus dispensare, dispensandi que aut habitandi facultatem eo in genere Vicariis foraneis delegare possit, alijs que item ecclesiasticis hominibus prudentia, & rerum visu praeferat.

36 Quod si quis, quicumque sit, etiam praeter nutricem, & matrem non adhibita illa cautione, neque dispensatione impetrata, infantem, contra praescriptum, in lecto tenuerit, aut matrem, nutricemve id facere coegerit, aut impederit, quo minus eo decreto praescripta cautio adhiberetur, is eadem poena irretitus sit, que illo Decreto, mulieri in eo genere delinquenti constituta est.

37 Parochus vero tum saepe populum moneat, ne huiusmodi in fano secum in lecto nunquam teneant, tum etiam euulget decretum istud, poenamque in Decreto sancitam.

38 Singulis diebus Dominicis Sacerdos, Missae parochialis sacrum facturus, antequam illud inchoet, aquam sale aspersam benedicendo renouet, eamque, vt moris est, aspergat.

39 Aquae benedictae, quae vel sabbatho Sancto, vel in Vigilia sacri diei Natalis Domini, vel alio tempore pro locorum consuetudine aedes parochialium hominum aspergi solent, aspersio, cum plena mysteriorum est, tum propria Parochorum. Quamobrem statim tempore ne alius Sacerdos, quam proprius Parochus illas aspergat, aliusve ab eo constitutus, neve item sabbatho Sancto ante ille aspergat, quam benedictio solennis fontium celebrata sit. Aspergendo autem, precibus rite utatur Parochus ad praescriptum libri Ritualis. Illud autem in hoc aspersiois munere caueat omnino, vt ne signo quidem aliquo, ac nutu, ne dum verbis eo sanctae aspersiois nomine quicquam perat, exigat ve.

40 Sanctissimi Domini nostri Gregorij XIII. Pontificis constitutio, qua excommunicationis poena proposita, ipso facto incurrenda, interdictum est, ne innocentissimi Agni imagine figuratae certae illae formae, & per Romanos Pontifices statim temporibus consecratae, minio, auro, aut villo colore inficiantur, neque uenales proponantur, promulgentur in Ecclesia eo anno, quo illas consecrari moris est in Pascha, & quoties item Episcopus opus esse censuerit.

41 Sanctissimi item, veterique instituti est, a summo Pontifice formae illas certas, quas Agnos Dei, a figura impressa vocamus, solenni benedictionis ritu, multisque religiosis ceremonijs, non solum primo, sed septimo quoque Pontificatus anno consecrari. In quo consecrationis munere, sicut ille Christi Vicarius, cuius oratio tanto maioris est momenti, quanto eius officium in Ecclesia sublimius, & cum eodem Christo

Christo Domino coninnctius, multa sanctè precatur à Deo illis concedi, qui animo pio, deuotoque eos agnos apud se habuerint: ita à fidelibus magna deuotione ijdem gestandi sunt, ad eosque vsus religiosè adhibendi, ad quos sacræ preces, & Ecclesiæ instituto referuntur. Quare decreto Concilij Provincialis tertij, quod ex Constitutione sanctissimi Pontificis Gregorij XIII. de illis minio non inficiendis cautum est, hæc etiam adiungenda censuimus.

Primò cum illi domi asseruantur, vt piæ consuetudinis est, loculo decenti recondantur: cum autem collo appenti gestantur, in thecam auream, argenteam, eburneam, christallinamve, aut alterius generis decentis rectè inclusi sint, ita vt tactu violari non possint.

42 Neque ad ornatum habeat quicquam, quod profanum sit, quodq; minimè deceat.

43 Thecarum fabri ne vlllo modo eos tangant, atrectentque, ne chyrothecis quidem, forcipe, aut vlllo alio instrumento; sed ad eos thecis includendos, clericus, in sacris constitutus, adhibeatur.

Ne minimam item particulam sacræ illius ceræ, à qua agni imago est, in eis includant, quo pluris opus suū vendant, sed ab eo accipiant, qui thecam agni causa faciendam locarint.

44 Neque autem quisquam factum illum agnum annulo gestet: cum ita parum religiosè gestetur, vt aliqua fœditate, turpive tactu violari facile queat.

Qui sacros agnos gestant, hoc religiosius caueant, ne quid impurè, turpiterue agant, aut à sacra eiusmodi re alienum.

45-46 Nec præterea in agri campum hi agni proiciantur, nec verò cuiquam arbori affigantur, neque è ramis suspendantur; sed, quod antiqui est instituti, eorum cera adoleatur, ad suffumigationem in agris, vineisq; ob imminentem tempestatem, aliàsve diabolicas illusiones depellendas.

47 Quod pietatis, & Dei honoris causa ab sancta Matre Ecclesia institutum est, vt festo die Purificationis B. Mariæ Virginis candelæ, & palmæ, aut oliuæ, prout locorum consuetudo est, Dominico die, qui de palmis dicitur, in Ecclesia solenni ritu benedicantur: exque candelæ accensæ stas illo tempore processionibus circumferantur, non sine sanctissima mysteriorum significatione: id, vt instituti ratio postulat, ita religiosè celebrari debet. Quamobrem edicimus, ne alio loco, nisi in Ecclesia, neque dum manibus laicorum tenentur, sed constituto loco positæ, solennibus ceremonijs benedicantur, & singulæ singulis distributæ, tum palmæ, tum candelæ accensæ manibus per eos, qui acciperint, gestentur, ex Ecclesiæ instituto, dum stas illis diebus processiones, & sacræ aliæ actiones habentur.

Vtque

3. que ad sacrament. &c. pert.

Utque præterea introducto ei vsui occurratur, quo multis locis in hac prouincia fit, ut illæ, vel candelæ, vel palmæ, oliuæ, sacro eo ritu benedictæ non in Ecclesia à quibusdam sumantur; sed ad eos domum deferantur: & quod grauius est, à laicis quibusdam quasi tributum quoddam sibi à parochis, vel ab aliis quibusuis debitum, illæ exigantur, decernimus, ut saluo, si quod patronus aliquis beneficij habet, illas

5. que ad sacrament.

- 48 exigendi iure, ijs solum, qui in Ecclesia intererunt; & illis item tantum tradi liceat, qui ijs ipsis diebus ad illam Ecclesiam cõuenire solent; sed non poterunt, vel quia ægroti, vel alia legitima causa impediti.
- 49 Die sacro Purificationis beatissimæ Mariæ Virginis, vsus, ritusque benedictionis candelarum, cereorumve, cum plenus mysteriorum est, tum salutarium vtilitatum: quas non solum ex orationibus, quibus Ecclesia in ea benedictione vitur, sed ex omni Rituali libro probato, parochus, concionatorve, eo ipso die fidelibus studiosè exponat, quò religiosius illas, & gestent, & habeant.

Nam cum illius benedictionis precario ad alia multa referatur, tum ad hæc in primis.

51. Ut candelæ valeant ad sanitatem animæ, & corporis, terræ, marique.

52. Ut de locis, vbi accendentur, demon, & quicquid demonis at molitur, machinaturve, depellatur.

53. Ut mentes, & corda fidelium, igne, & splendore sancti Spiritus accendantur, illustrenturque, ac depulsis viuorum tenebris, videant, que sint Deo grata, & saluti vtilia.

Hæc sibi omnia à Christo Domino, qui est Deus verus, & splendor lucis æternæ, sibi concedi precantur intercessione, & sanctissimis meritis beatæ Mariæ Virginis quicumque fideles in illius honorem candelas, quibus benedictionis preces eo die adhibite sunt, deuotè gestant.

5. Ibidem.

54. Sacrorum cinerum vsus in Ecclesia Dei antiquissimus est, ac non solum ad significandam, sed ad excitandam etiam pniam introductus.

55. Quare Episcopus, parochus, & concionator die Dominico qui feriam asperisionis Cinerum proximè precedit, populum salutare eas utilitates doceat, quas in eorum benedictione multis orationibus Ecclesia petit. Atque hæc quidem, præter ceteras, sunt.

Ut fideles, qui sacro cinere asperguntur, ad intimam cordis humilitatem adiuentur.

Ut in eos benedictio cælestis descendat, qua adiuti, uerè, intimeque toto animo peccata doleant; hoc mente secum reputantes, ob hominis peccatum terram maledictam fuisse, nosque omnes in cinerem, ac terram redituros.

Ut detur corporis valeudo ad pœnitentiã peccatorum peragenda.

Ut ani-

Vt anima diuino auxilio protegatur.

Vt à Deo impetremus, quæ ad illius voluntatem petimus.

Vt constanti animo in bene agendo perseveremus.

56 Hæc bona, quæ mater Ecclesia pro factorum Cinerum ritu à diuina benignitate precatur, vt piæ fideles consequantur, parochus illos eo ipso die moneat, quàm religiosa intimi animi pietate, quàm humili, contritoque corde, quàm humili, demissoque vestitu ad eam actionem conueniunt, quamque ferio secum statuunt, illos ieiunij dies in amaritudine animæ suæ traducere ad peccatorum satisfactionem.

57 Hoc asperionis Cinerum ministerium Episcopus studeat potissimum in Cathedrali, propriæ parochiali Ecclesia ab vnoquoque suscipi.

58 Sanctissimi præterea, & antiquissimi instituti in Ecclesia Dei est, die Dominico, Pasca Resurrectionis Domini proximè antecedente, ramos palmarum, oliuarum, solennibus precibus benedici, ac fidelibus tradi, qui gestent, domiq; religiose, atque decenter asseruent. Et sicut ritus is, & insignem illum Iesu Christi Domini ingressum ad Urbem Hierosolymanam, & triumphum illum commemorabilem significat, quem passione, & morte sua superatis hostibus, idē Dominus resurgens reportauit; ita alijs etiam mysterijs plenus, à parocho, & à concionatore explicetur, quo ardentius ad religionem illius fideles accensi, spirituales fructus capiant, quos à Deo eis Ecclesia precatur: suntque hi præsertim.

59 Vt accipiant mentis, corporisq; vim ad salutis opem, Deique gratiam implorandam.

Vt quemadmodum rami foliis virent, ita opera nostra, & iustitia, & omni virtute sancta quàm florentissima sint.

Vt sicut populus Hebræus, Christo ramis obuiam factus, vnà cum eo Hierosolimā ingressus est, ita nos sanctissimis officijs, atq; pijs operibus Domino obuiam procedamus, illiusq; vestigia secuti, in cœlestē patriam eo auctore, & duce recipiamur.

Vt veluti Christus Dominus de Sathana hoste Cruce sua triumphauit, sic nos quàm sapissimè id misericordiæ opus animæ ita repetamus, vt Christi amore incendamur ad pugnam, & ad victoriam de demone, carne, & mundo reportandam.

Vt quocumque hi rami introducentur, eius loci incolæ benedictionem Dei consequantur, omnique re aduersa propulsata, virtute altissimi defendantur.

60 Has, & alias salutare vtilitates parochus, & concionator fidelibus exponat, vt, qua debet pietate, religiosoq; animo sacros ramos capiendos, gestando, & asseruando, ita Dominum precetur, vt & per passionem,

nem, mortemque suam, qua demonem fregit, ac superavit, & per misericordiam illam immensam, qua id egit, non solum corpora à malis tueatur, sed animæ gratiam suam cælestem infundat: sicque ipsi multis virtutibus, bonisque operibus florentes, Christum Dominum sequantur: hostibusque omnibus superatis, ad gaudia cælestis Hierosolymæ introducantur.

61 Bini omnes ad candelas, & rursus ad cineres capiendas accedant, ad palmas etiam, ramosque oliuarum suscipiendos, sine strepitu, ac tumultu, sed religioso silentio.

Qui extra ordinem accesserint, à ministris eijciantur, neque digni sint, qui sacrorum ramorum tunc participes sint, nisi aliud Episcopus censuerit.

4. de Ecclie. &
alt. cōsec. &c.

62 Antiquus ille benedictionis ædium, quæ vel recenter edificatae sunt, vel immundis spiritibus, aliave ratione vexantur, Ritus, ubi in usu esse desijt, Episcopi cura restituatur.

In illa porro benedictione parochus ritum, preces, psalmos, orationes, in libro Sacerdotali, Ritualive præscriptas, adhibeat.

5. quæ ad sacramentalia, &c.

63 Veterem illum ædibus, atque ædificijs benedicendi morem, ritumque ex sanctæ Ecclesiæ instituto introductum, ac decreto prouinciali, quod in Concilio quarto confecimus, restitutum, ut parochi, & reliqui animarum curatores, ad quos religiosæ illius benedictionis munus pertinet, piè, sanctèque obseruent: & laici, quorum ædificijs, domicilijsque benedicendum est, spiritualia inde commoda vberima in Domino capiant, hæc in illis benedicendis ratio sit.

64 Primò parochus huius benedictionis munus aggrediatur pro voluntatis proposito, & quo debet, religionis officio.

Pridie autem illius diei, quo benedicendi munus aggreditur, præcipuo sanctæ preceationis studio, & aliquando ieiunio se parare curet.

Quo item die ad benedicendum aggreditur, anteaquam aggredietur, Missæ sacrificium celebrare studeat: in quo ob hanc causam orationem de spiritu Sancto piè recitet.

65 Ne ædibus benedicat, vbi aliquis excommunicatus habitat.

Nec verò illis, quas fornicatores, meretrices, publici peccatores, manifestoque criminoli homines incolunt.

Neque ijs item, si quæ aleis, ludisque vetitis publicè exposita sunt.

66 Ne nocturno, sed interdium benedictionem peragat.

67 Ritu utatur ad præscriptum formulæ, quæ in libro Sacerdotali, Ritualive concepta, extat.

68 Dum ad benedictionis munus accedit, in eoque versatur, superpelliceo, & stola utatur.

Clericus

69 Clericus adsit, qui crucem in uia, & in benedictionis ministerio preferat.

Alter item, qui aque benedictę vasculum cum aspergillo ferat.

Ceteri Sacerdotes, & clerici, si qui alij adsunt, ordine distincti, bini præcedant, & suo quique superpelliceo de more induti.

70 Benedictionis huius causa, occasioneue nihil planè quicquam vel minimum, neque is, neque sacerdotes, clericive, quos sibi focios, adiutoresve adiunxerit, petant, exigant, ac ne spontè quidem ultròque oblatum, donec datum capiant.

71 In hoc benedictionis officio, ne omittat ex Instructionum præscripto, Concilijq; Prouincialis decreto, patres familiàs docere, recteq; erudire ad optimam familiæ educationem. Cuius etiam rei argumentum satis amplum habebit, ex statis illis religiosi precibus, & orationibus, quæ adhibentur.

72 Pater familiàs autem, cuius edibus domicilijsve benedicetur, piè se preparabit ad eam sancto desiderio suscipiendam.

Ideo ante familiam suam rectè recognoscet, monebitq; uniuersos, & singulos, ad præscriptum regularum, quæ de Christiana familię institutione editę sunt.

Amoueri curabit quęcũque domi suę sunt, Christianę familię infuito insignia, quęq; Dei oculos offendunt.

Libros de rebus obscenis, turpibus, impudicis, inanibus, ac de cantionibus inhonestis, ceterisque id generis, inflammati curabit.

Libros de uitę religiosę, spiritualisq; institutis, atque exercitationibus introducet.

Imagines obscenas, & turpes incendat: profanas uerò, quęque ad inanem uoluptatem alliciant, amouere studeat.

Sacras Christi Domini, beatissimę Virginis Marię matris, & Sanctorum præsertim Imagines, quos patronos habet, ubique domi suę, locis honestis statuatur.

Tesseras, aleas, aleatorias ue tabellas; pietasq; ad aleę ludum pagellas, procul abijcere curet.

Sacram Communionem in parochiali ecclesia simul eo die, ut sumant omnes de familia sua, procuret.

Sacerdoti, ad benedictionis munus accedenti, obuiam, uel ad ecclesiam, uel ad primariam edium ianuam simul cum tota familia procedat, eiudemque benedictionem omni domus loco prosequatur religioso pietatis studio.

Dùm Sacerdos benedicit, nemo domi, uel in officina, cui benedicunt, quicquam seruilis, mundanive operis faciat.

73 Ne minoris ordinis clericus, alio, qui maiore ordine initiatus est,

74 *Constitutionum, & Decretorum Synodaliū*

presente, mensē benedicat: sed hoc munus sit, uel Sacerdotis, uel illius, qui maioris ordinis clericus present in mensa adest.

2. tit. 2. dec. 20

74 Quę uestes, & ornamenta cuiusuis generis, ad usum sacrum comparata, Ecclesię instituto benedici debent, ea in Missę sacrificio, ceterisque diuinis officijs ne prius adhibeantur, quàm solennibus precibus ab Episcopo, uel ab alio, qui auctoritatem habeat, benedicta sint.

6. de Sacramentalib.

75 Ne quis Episcopo inferior, uestes, indumenta, uas ad Missę sacrificium, diuinorumq; officiorum cūctum, aut ad altaris ornatum parata, sine sedis Apostolicę facultate, benedicat, nisi si alicui de iure talia benedicendi facultas competet. Quę autem ab Episcopo, aliove auctoritatem habente benedicta non sunt, (ut alio Concilio cautum est,) stara solenni prece benedicantur.

2. tit. 2. de-
cre. 21.

76 Libri sacri, Veteris & Noui testamenti, uolumina item Sanctorū Patrum, nostrę fidei interpretum, tū scripta etiam ecclesiastica, quibus & res, & uerba diuina consignata sunt, etsi temporis uetustate omnino consumpta, ad rerum tamen uilium, ac sordidarum usum, ne uolo pacto conuertantur, sed in ignem potius conijciantur.

e. Altaris, pal-
lam, de cōsec.
dist. 1.

6. de Sacra-
mentalib.

77 Sacra prece, ex formula libri Pontificalis, tabernaculum etiam ligneum, in quo sanctissima Eucharistia recondatur, ante benedicatur, quàm ad illius recondendę usum adhibeatur.

Quę alia ad hunc titulum pertinere aliqua ratione possent, uideantur in titulis proprijs de Sacramentis.

Quę pertinent ad Sacramentum Baptisimi.

S V M M A R I V M.

- 1 Baptismus domi prohibetur: quoque tempore ministrari uetatur.
- 2 Quo casu permittitur: & à quo eo in casu administrari potest.
- 3 Eius forma, & à quo tradenda, & ubi, & qualiter.
- 4 Domi baptizatorum baptismus notandus. 17.
Ante nonum diem infans baptizandus; aliàs excommunicatio, & à quibus, incurritur. 1.
- 5 Baptizatus recte domi, in Ecclesia intra nonum diem sistendus.
- 6 Baptizaturus Sacerdos, quid consideret.
- 7 Infantes suę parochie tantum baptizet, extra necessitatem.
- 8 In Ecclesia Cathedrali tantum quo tempore baptizandum.
- 9 Nomina eorum, qui in Cathedrali baptizantur, ubi notanda.
- 10 Infante ab obstetrice baptizato, de formula adhibita, in puerendum.
- 11 Obstetrices, in diœcesi à Vicario foraneo probandę, in Ciuitate uero à quo.